

Слободан Антонић
Колонијални културни
естаблишмент

Шеих Имран Назар Хусеин
Вратићемо Константинопољ
православнима

ГЕОПОЛИТИКА

број 92 новембар 2015. www.geopolitika.rs цена 200 динара

магазин за политичка и друштвена питања, геополитичка и стратешка истраживања

Алексеј Пушков, председник
Одбора Државне думе за
међународне односе Руске
Федерације у интервјуу за
„Геополитику“

Србија са Русијом увек на добитку

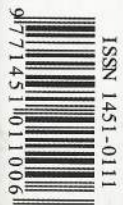

ФОТО: СЛОБОДАН СТАНКОВИЋ

У новом броју „Геополитике“
специјални додатак „Русијске газете“
РУСИЈА И СРБИЈА

Бих 4,5 Ким, Црна Гора 2 ЕУР, Македонија 130 ДЕН, ЕУ 3,5 ЕУР, Швајцарска 6 ЦХФ, Хрватска 25 КН, Словенија 3,50 ЕУР

АЛЕКСЕЈ ПУШКОВ, ПОЗНАТИ РУСКИ ПОЛИТИКОЛОГ И ПРЕДСЕДНИК ОДБОРА ЗА МЕЂУНАРОДНЕ ОДНОСЕ РУСКЕ ДУМЕ, У ИНТЕРВЈУУ ЗА „ГЕОПОЛИТИКУ“

Историја Америци окреће леђа

ФОТО: СЛОБОДАН СТАНКОВИЋ

Разговор водили:

Слободан Ерић и Невенка Стојчевић

Господин Алексеј Пушков (1954), познати руски политиколог и, по мишљењу многих, аутор и водитељ најбољег аналитичког програма на руској телевизији под називом „Постскриптум“, гостовао је ових дана у Београду поводом промоције своје најновије књиге „Постскриптум – Може ли Путин помоћи Русији“, објављеној на српском језику у издању Карић фондације. На промоцији, која је 26. октобра одржана у Дому Војске, поред аутора, говорили су Живадин Јовановић, Владислав Јовановић и Срећко Букић. Предговор за књигу написао је Драгомир Карић.

Како у књизи са читаоцима дели ставове о перспективама Русије и савременог света, и даје оцену о значајним догађајима последњих година – глобалној кризи, „рестартовању“ односа Русије са Западом, програму „дестаљинизације“, рату у Либији, променама у Русији и улози Владимира Путина у унутрашњим и светским збивањима, али и српском страдању које као црвену нит доследно провлачи кроз цело штиво – „Геополитика“ је господин Пушкова замолила за интервју. Он у њему сублимира искуство и знање које је стекао као високи интелектуалац и руски ауторитет у светској политичкој и експертској елити, као професор Московског државног факултета за међународне односе, председник Одбора Државне думе за међународне односе, шеф руске делегације у Парламентарној скупштини Савета Европе и писац више књига, бројних научних публикација и аналитичких чланака у водећим руским и светским часописима.

Поштовани господине Пушков, на промоцији Ваше књиге веома сте убедљивим аргументима показали зашто криза у Украјини не представља претњу чак ни регионалној безбедности, а зашто кри-

за на Блиском истоку угрожава европску и глобалну безбедност. Молим Вас, објасните нам шта САД тиме желе да постигну: дестабилизацију ЕУ и Блиског истока, рат вѐра или цивилизација?

- У Украјини је очита вештачки изазвана криза коју су искористиле, пре свега, Сједињене Америчке Државе и поједине њихове савезнице, за почетак другог хладног рата. Сједињеним Државама је нови хладни рат потребан из неколико разлога. Као прво, то је начин за реанимацију НАТО-а, који у последњих 10 до 15 година у извесној мери губи смисао свог постојања. НАТО је створен као

међу Русије и Европске уније, јер, колико год САД тврдиле да их сада интересу искључиво азијско-тихоокеански регион, кичму америчке глобалне моћи представља њихова НАТО спрега с Европом. НАТО је јединствена организација која обезбеђује јединство и координацију деловања у оквиру западног света и САД, се неће одрећи док год постоји. Сем тога, њих је забрињавало побољшање односа између ЕУ и Русије. Трговински промет између њих је у последње време достигао око 450 милијарди долара годишње, САД су тражиле начине да удаље Европу од Русије. Државни преврат у Украјини

Неопходна је вишеполарна сарадња

Ниједна сила није способна да сама предводи савремени свет. Најприроднија би била мултиполарна сарадња водећих сила које би заједно контролисале ток догађаја на планети, почев од борбе против глобалног загревања до регионалне безбедности. Обама је на ГС ОУН признао да САД не могу да делују без туђе помоћи, али је имао у виду да остале земље морају само да подржавају САД, на пример у Сирији. Али ми не желимо да се придружимо коалицији која испоручује „тојоте“ ИД. Ми сматрамо да мора да постоји регионална координација међу великим играчима као што су Русија, Кина, САД, Индија, ЕУ, којима је пошло за руком да се договоре са Ираном и спрече врло озбиљну ситуацију која је могла да доведе до новог рата. Али, Американци себе сматрају новим Римом, и уверени су да тако може дуго да траје.

противтежа Совјетском Савезу и Варшавском уговору, али после њиховог нестанка НАТО је у извесној мери изгубио оно што Американци називају *sense of purpose*, тј. смисао свог битисања, и то је, између осталог, довело до тога да је претежна већина земаља чланица престала да уплаћује чланарину у висини 2 одсто бруто друштвеног производа. То је изазвало велику забринутост руководства НАТО-а и САД, и почеле су да слабе војно-политичке везе између земаља чланица и САД, те је украјинска криза више него добродошла онима који желе да реанимирају и реактивирају НАТО као војно-политичку организацију која делује управо у Европи. За САД је такође било јако важно да ударе на јачање односа из-

неспособност украјинског руководства да контролише део сопствене територије довели су до акутне кризе у тој земљи, промене статуса Крима и ситуације грађанског рата на истоку Украјине. Али, украјинска криза нема никакве везе с безбедношћу Шпаније, Велике Британије, Норвешке или Немачке, и неће имати никакве последице за европску безбедност. Сиријска криза је сасвим друга ситуација, она се одиграва у центру огромног региона између Марока и Пакистана, то је зона повећане нестабилности већ последњих 20 до 25 година. Сада се претвара у зону тероризма, у зону ратови војних и грађанских сукоба, од којих сви имају крваво обележје. Ако се тај регион не стабилизује, терористичка претња

На промоцији књиге посебан утисак на мене, а и остале бројне посетиоце, оставила је мапа коју смо имали прилике да видимо. Она показује како се тероризам шири по свету...

- Та карта је дело Министарства одбране САД и објављена је у америчкој штампи. Из ње следи да су САД за 15 година сталне борбе против тероризма постигле само једно: Ал Каида, пре тога присутна само у Авганистану, проширила се на 10-15 земаља Северне Африке и Средњег истока – од Мауританије до Пакистана. Неки сматрају да САД то свесно чине, јер постоји теорија светске завере која гласи да САД намерно дестабилизују регион како би га лакше контролисале. Могуће је да у САД постоје снаге које покушавају да играју ту изузетно опасну игру, али контрола над регионом кроз хаос је врло непоуздано оруђе контроле. Ипак мислим да се то не може сматрати званичном политиком САД, зато што тако нешто погађа саме америчке интересе. Циљ америчке спољне политике је да у тим државама доведу на власт проамеричке режиме. У Либији је, рецимо, после свргавања Гадафија настао хаос. Одбијам да схватам како то одговара америчкој спољној политици кад су тамо почели да убијају америчке дипломате. И шта су то САД постигле у Египту? Тамо је био проамерички Мубарак режим, а сада се Ал Сиси врло скептички односи према САД и притом обнавља односе са Русијом, склапа са нама уговоре за куповину наоружања, па испада да су услед хаоса у Египту Американци изгубили, а Русија се враћа у Египат. Зато не верујем да постоји некаква координисана политика САД да ствара хаос у државама које жели да контролише. У Сирији је ситуација за САД још гора, зато што нису постигле ниједан циљ – нити су свргле Асада као што су намеравале, нити су неутралисале ИД, нити су створиле делотворну коалицију. Притом Обамина администрација нема, како ми у Русији волимо да кажемо, неког кеца у рукаву, а њена политика изгледа беспомоћно. Из тога закључујем да америчка политика представља просто одабир каткад боље промишљених, каткад сасвим непромишљених радњи, које произилазе из неке идеализоване слике тог региона у којима мора бити политичка демократија (политичка демократија у арапским земљама!), и режими који ће волети САД. Колико схватам, у завршници тог демократског процеса морају се предвидети испополни бракови за муслиманске државе, премада је то у муслиманском друштву просто неоствариво.

ФОТО: СЛОБОДАН СТАНКОВИЋ

бан правилно схвата суштину великих исламских сеоба?

- А зашто би мађарске обавештајне службе нешто измишљале? Информација коју смо сви ми од њих добили за мене је веродостојна, јер они су неке од тих који се представљају као избеглице од Асадовог режима у Сирији видели на фотографијама са оружјем, снимљеним у разним деловима света где су ратовали. Било би чудно ако Исламска држава (ИД) не би искористила тај „избеглички“ талас за упућивање својих тајних представника на европску територију. Већ смо сведоци терористичких аката у Паризу, у Тунису, које су извели људи повезани са ИД. С овим таласом избеглица, и експанзијом коју ИД себи поставља као циљ, двострука претња за Европу се повећава.

ће одатле неспорно кренути ка Русији, пошто смо већ имали покушаје спољних снага да сукоб у Чеченији искористе за ширење терористичке делатности разних радикалних организација на територији Русије, којима може да буде захваћена и Средња Азија. Сматрам да је за Европу крајње опасна комбинација двају чинилаца: терористичких аката и повећања броја избеглица. Говорио сам да је кроз Србију већ прошло двеста хиљада избеглица, а ако, рецимо, Асадова влада у Сирији буде свргнута, Европи гарантовано следи још милион и по до два милиона избеглица.

Данас сте већ рекли да се, заправо, ствара структура једне исламске државе, још увек невидљиве у Европи. Да ли мислите да мађарски премијер Ор-

Пре две године за „Геополитику“ је о Великом Блиском истоку писао одличан аналитичар Магди Наземораја и говорио о тој ситуацији коју Американци цинично зову „конструктивним хаосом“...

- Ако ми неко докаже да су од тог конструктивног хаоса САД на добитку а не на губитку, бићу спреман да размотрим ту концепцију. Засада је очигледно да они просто губе контролу над догађајима. Конструктивни хаос може се створити у једној или двема државама. Али када то већ превазилази границе читавог региона, када то има негативне последице за исту ту Европу у виду овог таласа избеглица, онда су негативне последице за САД веће од позитивних зато што се у свету јавља осећање како САД, упркос ономе што изјављују, не контролишу ситуацију. Када је Обама наступао на Генералној скупштини ОУН, видели смо да је могао да прича о било чему, изузев о ономе што се дешава у региону Блиског истока јер САД немају одговоре на ондашње проблеме. А лидерство претпоставља да дајете одговоре. Ево, рецимо, договора у вези са Ираном – то је у извесној мери испољавање лидерства од стране САД, јер уместо да започну још један рат, оне су заједно са Русијом и Кином, Француском и Немачком започеле преговоре и постигле одређени договор с Ираном. То је испољавање лидерства и Обама то достигнуће оправдано сматра својом заслугом. Али оно што се дешава у Сирији и у Ираку доказује да САД нису способне да у тим земљама спроводе лидерство. Оне немају решење за сиријску кризу, а у Ираку су добиле рат, али су изгубиле мир. Ирак је сада практично уништена држава.

Који су циљеви руске интервенције у Сирији? Да ли у Русији постоји свест о ризику те интервенције? Совјетски Савез је већ имао искуство са исламским групацијама у Авганистану. И постоји ли страх од могућих „фолс флег“ операција, у смислу да неко обори амерички авион а онда окриви Русе?

- Што се тиче Русије, интервенција у Сирији има неколико циљева. Први циљ је спречавање настајања консолидоване ИД која би се са територије Сирије и Ирака ширила на друга подручја, што је њихова очигледна намера. Ми смо се са тим феноменом суочили у Чеченији. Председник Јељцин је 1996. године потписао тзв. Хасавјуртске споразуме са Масхадовом, тадашњим руководиоцем Чеченије, која је, уместо да се лати развоја привреде, одмах започела са ек-

панзијом. Радикални Шамиљ Басајев је прогласио задатак стварања калифата од Црног до Каспијског мора. О идеји калифата смо први пут чули не од ИД, него од Басајева, који је изјавио о својој намери да створи исламски калифат на Северном Кавказу. Ти покрети нису способни да стварају државе које нормално функционишу. Њихов циљ је идејна и религиозна експанзија. И у томе је њихов смисао. То није креативна држава. Она се неће такмичити са Саудијском Арабијом по обиму бруто друштвеног производа. Уопште неће бити никаквог бруто друштвеног производа, а извори нафте ће се користити за остварење идејне и религиозне експанзије. И то је све. Ако се та држава консолидује у том региону, један од њених праваца крета-

ће бити зона врло високе нестабилности која ће се претворити у стални извор претње за све. Ми нисмо заинтересовани за нестабилност на Блиском истоку, то је прилично близу наших граница. Ево, недавно је у Анкари извршен терористички акт и погинуло је преко сто људи. Председник турске владе Давутоглу је изјавио како нити воде до ИД. Зато сматрамо да је то глобална претња и да решавање тога проблема решавамо и проблем наших сопствене безбедности.

С обзиром на то да сте рекли да Америка више није светски лидер, сматрате ли да би Русија могла да јој буде озбиљан конкурент, који, при томе, има идејни систем вредности који треба да буде алтернатива америчкој цивилизацији?

Са промоције књиге Алексеја Пушкова у Дому Војске

ња биће северноафрички јер два града у Либији већ дуже време контролишу представници ИД. Онда ће покушати да делују и у Египту, који је већ изразио подршку руском деловању у Сирији јер је против радикалних терористичких покрета. Други циљ је, очигледно, Европа. Трећи циљ је Северни Кавказ у Русији, где и даље има терористичких аката и где делује вехабијска илегална, и Средња Азија, коју су већ покушали да дестабилизују крајем 1990. и почетком 2000. године, пре свега Таџикистан и Узбекистан. Ето куда ће кренути ИД. Зато и сматрамо да она сада мора да буде поражена, јер то ће у дугорочној перспективи ојачати нашу безбедност. Зато се у Сирији у извесном смислу боримо за нашу сопствену безбедност. Међутим, ако ИД победи у Сирији, та ће држава бити уништена, и

- Русија сада не претендује на улогу светског лидера. Америка је и даље водећа сила у смислу економске моћи, акумулисаних финансија, војне моћи, информациононих могућности, али смо дошли до закључка да се америчко лидерство свих више и више претвара у деструктивно лидерство. Својевремено је Владимир Путин покушавао да постигне одређење „modus vivendi“ са САД, и први см подржали САД у борби против тероризма 2001. године. Путин је, такође, прв телефонирао Џорџу Бушу после напада на Њујорк и на Вашингтон. Америчко лидерство би, да је конструктивно, могло да потраје, али пошто се изражава у освајању независних држава, то лидерство нема перспективу. САД су освојиле Ирак, гланицу ОУН, са изговором да јој тамо била политичка диктатура. А за

је у Саудијској Арабији и Катару демократија? Где је уопште у арапском свету демократија? У Либији су хтели проамерички режим, а добили су одсуство било какве власти. У САД сада није у моди да се о томе прича, али Италијани врло добро познају Либију, своју бившу колонију, и признају да Либија представља потпуни пораз, а не победу НАТО-а. И преврат у Украјини је између 21. и 22. фебруара 2014. године извршен уз прилично активну улогу западних држава. Потпис у својству гараната на споразум између Јануковича и опозиције ставили су министри спољних послова Пољске, Француске и Немачке, а већ сутрадан су рекли да ништа не могу да учине. Дакле, чини нам се да одржавање америчког лидерства сада постаје крајње опасан луксуз за савремени свет, јер нигде не доводи до стабилизације, него чак до јако велике дестабилизације јер Американци покушавају да сопствене прилично егои-

проповеда западни свет. Те вредности су везане за жељу светске финансијске елите да превазиђе националне границе које су сметња за кретање капитала. Ако уништавате националне границе, онда читав свет постаје талац главних центара финансијске моћи. Више ништа не може да им представља сметњу ако се национално законодавство претвори у некакво међународно законодавство. А где су главни центри финансијске моћи? То су Лондон и Њујорк. И нама нуде некакву глобалну цивилизацију чије вредности нису хришћанске вредности, него вредности тзв. политичке слободе која дозвољава да се већ 250 година гласа за кандидата само двеју партија, и никада за кандидата треће партије. Да ли је то слобода или манипулација? Нама нуде модел безграничног права на сексуалну самореализацију, који, узгред, доводи до уништења институције породице. Кажу нам да је то прогрес. У старом Риму је

Интензивна дехристијанизација

Либералне вредности су лажна слобода. Човеку нуде самореализацију у сексуалној сфери, а у политичкој сфери ће му наметати модел који погодује само владајућој елити. Људима нуде да буду ко год хоће – транссексуалци, хомосексуалци, бисексуалци. Генерални секретар ОУН на отварању Олимпијских игара међу главним задацима човечанства наводи заштиту лезбејки, хомосексуалаца, бисексуалаца, транссексуалаца и интерсексуалаца. Знате ли ко су интерсексуалци? Не знате? То су људи који још нису одредили свој пол. Али то је психолошки а не политички проблем. Сматрам да су то лажне вредности и против-природни процеси који доводе до дехристијанизације, зато што хришћанске вредности ограничавају манипулацију друштвом. Идеалан је тупи манипулисани потрошач који ради да би трошио, и који уопште не поседује никакве вредности, изузев оних које му усађују медији.

стичке интересе наметну читавом свету. Американци себе зову новим Римом и уверени су да њихова превласт мора и даље да траје.

Да, то је касни, позни, Рим...

У САД је снажан синдром америчке изузетности. То је врло опасна ствар. Ко зна зашто, себе су убедили да су изузетна нација. По чему су то изузетни – не знам. Ни по чему они нису изузетни, изузев по својој неукости. Не мислим да би то требало да буде пример за друге државе.

Лично сам имао утисак да је Русија у овом тренутку једина земља на подручју Европе која чува одређени хришћански културни модел који је у великој мери девастиран на подручју Америке и ЕУ. Наша јака страна је очување традиционалних вредности, на супрот новим, антихришћанским вредностима које

такође постојала потпуна сексуална слобода, али нисам уверен да враћање на тај систем представља прогрес. Хришћанске вредности обезбеђују извесну постојаност институције породице, што значи и нације. А нација је сметња за глобалну цивилизацију. Зато Русија привлачи све оне који сматрају да је неопходно сачувати традиционалне вредности које представљају залог постојања човечанства. И не мислим да је велики број земаља које су усхићено примиле изјаву Барака Обаме како ће званична политика САД бити заштита сексуалних мањина у читавом свету.

Алексеје Константиновичу, како оцењујете тренутну позицију Србије? С једне стране ЕУ врши притисак на Србију да се дистанцира од Русије и уведи јој санкције, што Влада Србије одбија. С друге стране, већински део нашег наро-

да врши притисак на државу да се наши односи са Русијом побољшају.

- Свакако да позиција Србије није једноставна, зато што је ЕУ прилично снажна творевина, и Србија је, поставивши себи задатак уласка у ЕУ, свакако, принуђена да се до извесне мере обазире на оно што долази из Брисела. Али истовремено, Србија засад није чланица ЕУ и нема директне обавезе према тој организацији. Уверavam вас, кад би у ЕУ било слободе избора, десетак држава се не би прикључило санкцијама против Русије. А потом, чак и оне које су се прикључиле, размислиле би – а зашто ми пропуштамо добитак који ових десетак држава остварују тргујући са Русијом, па би и оне укинуле те санкције. Зато ми се чини да Србија у овој ситуацији са санкцијама има прилично повољан положај и да је већ на добитку. Познато ми је да су пољопривредни произвођачи у Србији већ знатно повећали свој извоз у Русију, да је он са 200 милиона евра годишње сада порастао на 320 милиона евра годишње, односно порастао за 40 одсто. Сматрам да се у условима санкција отварају додатне могућности за трговинско-економску сарадњу између Русије и Србије. Надам се да ће посета господина Вучића Москви довести до одређених позитивних последица. Познато вам је да овде раде многе руске фирме. Ми смо заинтересовани за максималан развој односа са Србијом на трговинско-економском плану. Србија треба да искористи чињеницу да у трговинско-економској сфери са Русијом нема никаквих ограничења, по чему се позитивно издвајате у односу на друге државе. А са становишта стратешког развоја, српски народ и српски политичари треба да одлуче шта им даје улазак у ЕУ чије се чланице суочавају са порастом цена и скупоћом, уместо повећања зарада. Ни Летонија, ни Бугарска, ни Румунија нису решиле своје економске проблеме у оквиру ЕУ: и даље су сиромашне земље као што су и пре биле. На добитку је само део елите, а главнина становништва је на губитку. До пре 20 година припадност ЕУ гарантовала је одређени ниво благостања, а сада је дошло до пада животног стандарда у самој ЕУ. Нови проблем с имигрантима донео је и нови, изузетно висок степен незадовољства Европском унијом. Зар земље које желе да уђу у ЕУ не виде шта се збива у Грчкој, зар не виде колики покрет протеста против ЕУ и незадовољства Унијом постоји у Француској, у Италији?

Ми у Србији са забринутошћу пратимо ситуацију у Црној Гори и, наравно, не

Алексеј Пушков, Невенка Стојчевић, Слободан Ерић и Сава Росић

можемо да се начудимо понашању државног врха Црне Горе према Србији и Русији. Какав је Ваш став?

- Црна Гора одавно спроводи антируску линију, не би ли се допала Америци и највише антируски настројеним европским престоницама које што брже треба да је интегришу у западне структуре. Тим пре што је народ на протестима у Подгорици иступао против уласка Црне Горе у НАТО. Улазак у НАТО структуре одговара можда војној и политичкој елити јер значи индугенцију за сведозвољеност. После тога можете да се бавите чиме год хоћете. Ето, на Косову су трговали људским органима, зар не? И мислим да су говорили како су чак и чланови руководства, владе Косова, били повезани са том трговином органима. Имали смо и извештај Швајцарца Дика Мартија Савету Европе – и шта? Ништа. Исти ти чланови руководства које су оптуживали за трговину органима и даље руководе Косовом. Али зато су они проамерички. Значи, ако сте проамерички – стичете додатна права, и можете се осећати безбедним од судског, кривичног гоњења. Зато допуштам да ту има извесне аналогije – улазак у НАТО је као индугенција, као одсуство проблема по другим линијама. У томе је, мислим, интерес дела црногорске политичке ели-

те. А што се тиче оптужбе да је то рука Москве, то ми је прилично чудно. Зашто, када људи излазе на Мајдан у Кијеву, кажу да је то испољавање демократије, а када људи излазе у Црној Гори – то је, ко зна зашто, рука Москве? Не схватам: зашто је демократија увек када је у корист САД, а када није онда су то одмах некакве завере, некаква роварења Русије? Наравно да је то манипулација. Узгред, уопште ме не чуди таква Ђукановићева изјава. То једноставно показује како му није пошло за руком да убеди знатан део црногорског јавног мњења у неопходност уласка у НАТО, и по традицији покушава да за све оптужи Русију. Наши односи са Црном Гором већ одавно су лоши. Црна Гора је, иако није члан ЕУ, подржала санкције против Русије.

С обзиром на свеукупна, тектонска геополитичка померања у свету, шта мала Србија значи великој Русији?

- Ствар је у томе што Србија није просто мала земља, изгубљена негде на светским просторима. Ми са Србијом већ одавно имамо пријатељске односе и заједничку православну културу, што је изузетно важно. Имамо историју заједничке борбе и против Отоманске империје и против Хитлера. Србија је једина земља Европе која се није прикључила

антируским санкцијама – и ми ценимо тај став Србије. Србија је балканска земља која је према Русији сачувала најбоље односе од свих држава региона. Зато сматрам да је Србија изузетно важна држава за нас, чак и у низу већих земаља по броју становника и територији, али које су свој суверенитет већ у потпуности изнајмиле Бриселу и Вашингтону. Сада ћемо успоставити посебне односе по парламентарној линији, ствара се велика руско-српска парламентарна комисија која ће бити стална институција, а такве велике међупарламентарне комисије имамо још само са Кином, Индијом, Француском и Италијом. Наравно, имамо и врло живе културне везе, што је потврдио и Београдски Сајам књига. У Русији ме врло често питају зашто нас тако не воле у Европи. Кажем им: ако стварно хоћете да осетите земљу где се према Русима добро односе, онда идите у Србију. Због тога се према Србији односимо на сасвим посебан начин. Према нама се са симпатијама односе и у Француској, и у Словачкој, и у Аустрији, и у Италији, у Шпанији, у Словенији, и нигде се у тим земљама не осећа русофобија. Али Србија је сасвим посебан случај. Овде се срце одмара.

Превод: Сава Росић